

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Φρανκφούρτη, Γερμανία
Ιούνιος 1815

Σ' ΕΝΑ ΑΘΛΙΟ ΓΡΑΦΕΙΟ με θέα στη Γιούντεγκασε, το «σοκάκι των Εβραίων», ένας ωχρός νεαρός άντρας καθόταν μονάχος και κοίταζε τον ήλιο ν' ανατέλλει. Είχε μείνει ξάγρυπνος όλη τη νύχτα. Μπροστά του είχε στοιβαγμένα ένα σωρό φλιτζάνια με το πηχτό κατακάθι του πικρού ανατολίτικου καφέ. Οι στάχτες της φωτιάς είχαν κρυώσει πια στο τζάκι, αλλά το ν' ανάψει καινούρια του φαινόταν αναίτια σπατάλη. Ήταν από τη φύση του οικονομός.

Το δωμάτιο ήταν θλιβερά γυμνό· τη μοναδική επίπλωση αποτελούσαν μερικές καρέκλες κι ένα σαραβαλιασμένο γραφείο. Στον έναν τοίχο κυριαρχούσε το μικρό τζάκι· απέναντί του υπήρχε ένα βρόμικο παράθυρο με θέα στο δρόμο. Κοντά στο παράθυρο ορθωνόταν ένα ξύλινο κατασκεύασμα που κάλυπτε σχεδόν όλο τον τοίχο. Έμοιαζε με βιβλιοθήκη, αλλά ήταν χωρισμένο σε μεγάλες θυρίδες, η καθεμιά μ' ένα καπάκι σαν πόρτα από πλεχτή ψάθα, κι ήταν όλες ανοιχτές.

Τα μόνα αντικείμενα αξίας στο δωμάτιο ήταν η ακριβή κιτρινοπράσινη καρέκλα από μαροκινό δέρμα στην οποία καθόταν ο άντρας και το χρυσό ρολόι τσέπης που είχε ανοιχτό στο γραφείο μπροστά του. Και τα δύο ήταν φθαρμένα από τη χρήση. Κι αυτά, όπως και το σπίτι στη Γιούντεγκασε, ήταν κληρονομιά απ' τον πατέρα του και θα τα κρατούσε για πάντα.

Η Γιούντεγκασε ήταν η οδός στην οποία επιτρεπόταν στους

Εβραίους να ζουν και να βιοπορίζονται όπως μπορούσαν. Για πολλούς αυτό σήμαινε ανταλλαγή ξένων νομισμάτων και τοκογλυφία. Τόσο νωρίς το πρωί έξω στο δρόμο επικρατούσε ησυχία, αφού οι γυρολόγοι δεν είχαν βγει ακόμα για το μεροκάματο. Σε λίγο οι τοκογλύφοι θα έστηναν τους πάγκους τους και θα κρεμούσαν πάνω από τις πόρτες των σπιτιών τους τα ζωηρόχρωμα πανό με τα οποία διαλαλούσαν τις υπηρεσίες τους. Σε λίγες ώρες ο δρόμος θα ξεχείλιζε από χρώματα και το σαματά αντρών που εμπορεύονταν χρυσό.

Ο νεαρός καθόταν εκεί σιωπηλός. Καθώς ανέτελλε ο ήλιος, έσκυψε ν' ανάψει το λεπτό τούρκικο τσιγάρο του από το λιανοκέρι. Την ίδια στιγμή ένα μικρό γκρίζο περιστέρι προσγειώθηκε στο περβάζι του ανοιχτού παραθύρου. Το πουλί έστριψε το κεφαλάκι του δεξιά αριστερά, για να προσαρμόσει την όρασή του στο αχνό φως. Ο άντρας έμεινε ακίνητος, αλλά μια παράξενη λάμψη άστραψε στα γαλανά του μάτια, όπως τα φαινομενικά σβησμένα κάρβουνα που πυρώνουν ξαφνικά μ' ένα φύσημα. Ήταν ένα βλέμμα που σε τρόμαζε, και όσοι το είχαν δει είχαν κάθε λόγο να εύχονται να το ξεχνούσαν.

Το πουλί δίστασε μόνο για μια στιγμή και μετά φτερούγισε προς μία από τις θυρίδες της κατασκευής δίπλα στο παράθυρο. Πήδηξε μέσα από το άνοιγμα και το πλεχτό πορτάκι έκλεισε αμέσως πίσω του.

Ο άντρας τελείωσε το τσιγάρο του και σιράγγιξε τα κατακάρθια του καφέ του. Έπειτα πήρε το χρυσό ρολόι του. Η ώρα ήταν πέντε και δεκαεπτά. Διέσχισε το δωμάτιο κι άνοιξε την πόρτα της θυρίδας. Βάζοντας μέσα το χέρι του προσεκτικά, χάιδεψε το πουλί για να το ηρεμήσει κι ύστερα, πιάνοντάς το επιδέξια, το έβγαλε απ' το κλουβί.

Γύρω από το πόδι του περιστεριού ήταν τυλιγμένη μια λεπτή

λωρίδα κερωμένου χαρτιού, την οποία ξετύλιξε με προσοχή. Στη μέση ήταν γραμμένη μία μόνο λέξη: Γάνδη.

Το λιμάνι της Γάνδης απείχε από τη Φρανκφούρτη μία εβδομάδα γρήγορου καλπασμού με το άλογο. Στην ύπαιθρο ανάμεσα στις δύο πόλεις ήταν διασκορπισμένα τα απομεινάρια των εχθρικών στρατιών που αναζητούσαν η μία την άλλη μέσα στα βουνά των Αρδενών. Πέντε μέρες μετά την αναχώρησή του, αφού κατάφερε να καλύψει την απόσταση πολύ πιο σύντομα, ο χλομός νεαρός, κατάκοπος και γεμάτος λάσπες απ' την κορφή ως τα νύχια, έδενε το άλογό του σ' έναν καλογουλισμένο μπρούτζινο κρικό έξω από ένα οίκημα της πόλης.

Το σπίτι ήταν σκοτεινό. Μπήκε χρησιμοποιώντας κλειδί, για να μην ανησυχήσει τους ενοίκους. Μια ηλικιωμένη γυναίκα εμφανίστηκε στο πλατύσκαλο με τις νυχτικές κι ένα κερύ στο χέρι. Της μίλησε στα γερμανικά.

«Πες στον Φριτς να οδηγήσει το άλογό μου στο στάβλο. Μετά θέλω να τον δω στη βιβλιοθήκη».

Το σεληνόφως ξεχυνόταν από τα φαρδιά ξύλινα παράθυρα της βιβλιοθήκης. Καράφες από ταγιαρισμένο κρύσταλλο με διάφορα ποτά λαμπύριζαν μουντά πάνω στη μαονένια σερβάντα. Μπουκέτα από φρεσκοκομμένες δεντρομολόχες και γλαδιόλες ήταν τακτοποιημένα σε βαθιά βάζα, στολίζοντας τα άψογα γυαλισμένα μαρμάρινα τραπεζάκια με μαρκετερί στις γωνίες. Ένα ογκώδες σκαλιστό εκκρεμές έστεκε δίπλα στην είσοδο, ενώ καναπέδες με βελούδινη επένδυση πλαισίωναν το μαρμάρινο τζάκι. Αυτό το δωμάτιο, τόσο διαφορετικό από εκείνο που τόσο πρόσφατα είχε αφήσει πίσω του στη Φρανκφούρτη, διατηρούνταν πάντα άψογο, σε διαρκή αναμονή για την πιθανή άφιξη του σπιτονοικοκύρη.

Ο νεαρός πήγε να σταθεί στα παράθυρα, που του παρείχαν απρόσκοπη θέα στην έπαυλη απέναντι από τη δική του. Τα δυο σπίτια χώριζε μόνο ένας μικρός αμπελώνας. Αφού η σάλα και το σαλόνι του γείτονά του έβλεπαν προς τη βιβλιοθήκη όπου στεκόταν τώρα, είχε τη δυνατότητα να παρατηρεί άνετα κάθε δραστηριότητα εκεί. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο άλλωστε είχε πάρει αυτή την πλήρως επιπλωμένη οικία πριν από τρεις μήνες.

Τώρα γύρισε την πλάτη του και σερβιρίστηκε ένα κονιάκ. Ήταν κουρασμένος, αλλά δεν μπορούσε να κοιμηθεί – όχι ακόμα. Μετά από κανένα μισάωρο περίπου οι πόρτες της βιβλιοθήκης άνοιξαν και μπήκε ένας γεροδεμένος άντρας με τραχιά ρούχα.

«Κύριε», ανήγγειλε την παρουσία του στα γερμανικά, με βαριά προφορά, κι έκανε μια παύση περιμένοντας απάντηση.

«Φριτς, είμαι τσακισμένος στην κούραση», του είπε ο άλλος με φωνή που ήχησε σαν ψίθυρος. «Πρέπει να είμαι απόλυτα σίγουρος ότι θα ειδοποιηθώ αμέσως μόλις φτάσει κάποιος αγγελιαφόρος στο απέναντι σπίτι. Έγινα σαφής;»

«Μην ανησυχείτε καθόλου, κύριε, θα σταθώ εδώ άγρυπνος φρουρός και θα σας ξυπνήσω στην πρώτη υποψία κίνησης».

«Η παραμικρή απροσεξία θα ήταν καταστροφική», τόνισε ο αφέντης του. «Πρόκειται για πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα».

Ο Φριτς έμεινε μπροστά στα παράθυρα όλη τη νύχτα, αλλά στο απέναντι σπίτι επικρατούσε απόλυτη ησυχία στο φεγγαρόφωτο. Το πρωί ο οικοδεσπότης σηκώθηκε, έκανε μπάνιο, ντύθηκε και κατέβηκε ν' αντικαταστήσει τον Φριτς στο πόστο του στη βιβλιοθήκη.

Συνέχισαν την άγρυπνη παρακολούθηση επί τρεις μέρες. Στο μεταξύ, είχαν αρχίσει οι βροχές, που μετέτρεψαν την ύπαιθρο σε λίμνες λάσπης, κάνοντας σχεδόν αδιάβατους τους δρόμους. Στο

τέλος της τρίτης μέρας, λίγο πριν από την ώρα του βραδινού, η ηλικιωμένη γυναίκα είχε μόλις φέρει ένα δίσκο φαγητό για τον οικοδεσπότη, όταν μπήκε ο Φριτς.

«Συγγνώμη, κύριε, αλλά πλησιάζει ένας άντρας –μονάχος– από τον ανατολικό δρόμο, από τις Βρυξέλλες».

Ο άλλος κατένευσε, άφησε την πετσέτα του στο δίσκο και μ' ένα κοφτό νεύμα απέπεμψε τους δύο υπηρέτες. Αφού έσβησε το κερί, πήγε στο παράθυρο και κρύφτηκε πίσω από τα δαμασκηνά παραπετάσματα.

Στο γειτονικό σπίτι υπήρχε αναστάτωση. Κάμποσοι άντρες περνούσαν φουριόζικα από δωμάτιο σε δωμάτιο, ανάβοντας πολυέλαιους και απλίκες στους τοίχους με μακριά αναμμένα λιανοκέρια. Σύμφωνα όλα τα δωμάτια ήταν κατάφωτα. Στο μούχρωμα του σούρουπου, ο κρυμμένος νεαρός σάρωσε με το βλέμμα λεπτομέρειες της εσωτερικής διαρρύθμισης: κρύσταλλα που έλαμπαν εκτυφλωτικά από ψηλές θολωτές οροφές κι έμοιαζαν να πέφτουν σαν διαμαντένια βροχή από περιστόλιστες εσοχές των τοίχων, κεντημένα με κόκκινο και χρυσό νήμα έπιπλα και παραπετάσματα, σκαλιστούς καθρέφτες στους τοίχους και τραπέζια διακοσμημένα με φύλλα χρυσού.

Ο ωχρός νεαρός σφίχτηκε νευρικά βλέποντας το μοναχικό ιππέα να ξεπροβάλλει από την ομίχλη στο ζεστό νοτερό λυκόφως που τύλιγε σαν κουβέρτα τον ανατολικό δρόμο και να ζυγώνει το απέναντι σπίτι. Οι πόρτες άνοιξαν διάπλατα και υπηρέτες τον οδήγησαν αμέσως στη σάλα όπως ήταν, με τη λασπωμένη κάπα και τις μπότες του. Ο ιππέας περίμενε ανυπόμονα στο κέντρο του δωματίου, στριφογυρίζοντας αμήχανα το καπέλο του στα χέρια του, με το βλέμμα καρφωμένο στο πάτωμα.

Επιτέλους, οι εσωτερικές πόρτες άνοιξαν απότομα και στο άνοιγμα εμφανίστηκε ένας ψηλός εύσωμος άντρας πλαισιωμένος από άντρες και γυναίκες που έμειναν πίσω όταν είδαν τον ταλαι-

πωρημένο βρόμικο υπέα. Ο ψηλός άντρας πήρε στάση προσμονής κι ο αγγελιαφόρος υποκλίθηκε βαθιά.

Ο παρατηρητής στο αντικριστό παράθυρο κράτησε την ανάσα του. Είδε τον αγγελιαφόρο να πλησιάζει με δυο κοφτές δρασκελιές τον ψηλό άντρα και να γονατίζει μπροστά του όπως αρμόζει σε μονάρχη που κρατά τα ηνία του βασιλείου του. Εκείνος στεκόταν αγέρωχος στο κέντρο του δωματίου, με το κεφάλι του ελαφρά σκυμμένο, καθώς ένας ένας όλοι οι παρευρισκόμενοι ήρθαν να υποβάλουν τα σέβη τους με τον ίδιο τρόπο.

Ο νεαρός έκλεισε τα μάτια. Στάθηκε έτσι για λίγο, απορροφημένος σε μια εικόνα βαθιά μέσα του. Έπειτα έκανε μεταβολή και πήγε βιαστικά στην πόρτα.

Ο Φριτς περίμενε απέξω, καθισμένος σε μια καρέκλα της σάλας. Σηκώθηκε αμέσως σε στάση προσοχής.

«Το άλογό μου», είπε χαμηλόφωνα ο οικοδεσπότης, ανεβαίνοντας κιόλας τη φαρδιά σκάλα για να μαζέψει τα υπάρχοντά του.

Δε θα ξαναγύριζε στη Γάνδη· η αποστολή του εδώ είχε τελειώσει.

Δεν ήξερε πόσα μερόνυχτα κάλπαζε μέσα στη μουλιασμένη ύπαιθρο. Η γη είχε μετατραπεί σε βάλτο· κάτω από την καταρρακτώδη βροχή δεν μπορούσε να ξεχωρίσει πού τελείωνε ο ουρανός και πού άρχιζε η γη. Το άλογό του παραπατούσε και γλιστρούσε στη λασπουριά, που θαρρείς και ρουφούσε τις οπλές του. Μόλο που πονούσε ολόκληρος από την κούραση, συνέχιζε την πορεία του. Δε γινόταν να σταματήσει. Έπρεπε να φτάσει το συντομότερο δυνατό στην Οσάνδη και τη θάλασσα.

Ήταν το απόγευμα της δεύτερης μέρας, όταν, σκουπίζοντας τα ρυάκια του νερού που κυλούσαν στα μάτια του, διέκρινε τα φώτα

της Οσπάνδης να τρεμοφέγγουν στην πυκνή καταχνιά. Πλησιάζοντας, είδε σκάφη δεμένα στις προβλήτες και θηριώδη αφρισμένα κύματα να σκάνε ορμητικά στο μουράγιο. Απ' ό,τι φαινόταν, όλοι οι κάτοικοι είχαν κλειστεί στα σπίτια τους, αμπαρώνοντας τα παράθυρα για να προστατευτούν από τη μανία της φύσης.

Κατεβαίνοντας στην προκουμαία, βρήκε ένα χάνι που του φάνηκε ότι θα διάλεγαν οι θαλασσινοί για κατάλυμα. Ο πανδοχέας είχε την καλοσύνη να βγει και να οδηγήσει το άλογο του στο στάβλο. Εκείνος μπήκε μέσα, μουσκεμένος μέχρι το κόκαλο και κατάκοπος, και παράγγειλε ένα κονιάκ, που το ρούφηξε σχεδόν μονοκοπάνιά όρθιος κοντά στο τζάκι.

Οι ναυτικοί που ήταν μαζεμένοι εκεί έπιναν βλοσυροί ούσκι και τα 'χαν βάλει με τον καιρό, γιατί έχαναν μεροκάματα κάθε μέρα που οι βροχές συνεχίζονταν. Το δωμάτιο είχε ποτίσει από τη γλυκόπικρη μυρωδιά του ταμπάκου τους. Κάμποσοι διέκοψαν την κουβέντα τους για να περιεργαστούν με περιέργεια τον νεοφερμένο που είχε σπάσει τη μονοτονία του παρατεταμένου περιορισμού τους μέσα στους τέσσερις τοίχους.

«Από πού έρχεσαι μ' αυτό τον παλιόκαιρο, φίλε;» ρώτησε ένας.

«Έρχομαι από τη Γάνδη και θέλω να πάω στο Λονδίνο», απάντησε. Χρησιμοποίησε τη γαλλική ονομασία, *Londres*, έχοντας παρατηρήσει ότι οι περισσότεροι, αν και μιλούσαν φλαμανδικά, ήταν Γάλλοι· εξάλλου, τη δική τους συμπάθεια επιδίωκε να κερδίσει. Στην καρδιά κάθε Γάλλου φωλιάζει ο ρομαντισμός αναμειγμένος με γερές δόσεις φιλοχρηματίας, ενώ οι Φλαμανδοί χαρακτηρίζονται από το πρακτικό τους πνεύμα.

Ένευσε στον πανδοχέα τεντώνοντας τρία δάχτυλα ενωμένα οριζόντια, για να του δώσει να καταλάβει ότι ήθελε άλλη μια πλουσιοπάροχη δόση κονιάκ.

«Πάει μία εβδομάδα που έχουμε καθηλωθεί εδώ», είπε ένας

άλλος ναυτικός. «Τα εμπορεύματα σαπίζουν στους ντόκους και στ' αμπάρια των πλοίων μας. Χτες δύο ολάκερες προβλήτες ξεριζώθηκαν και παρασύρθηκαν στ' ανοιχτά. Πολλά σκάφη τα πήραν τα κύματα και τα τσάκισαν πάνω στο μουράγιο. Μπορεί να χρειαστεί να περιμένεις κάμποσο μέχρι να σου επιτρέψει ο καιρός να ταξιδέψεις με ασφάλεια».

«Με ασφάλεια ή χωρίς, πρέπει να πάω στο Λονδίνο απόψε», αποκρίθηκε εκείνος. «Ποιος από σας είναι αρκετά άντρας για να με περάσει απέναντι στο κανάλι;»

Οι θαλασσινοί γέλασαν καλόκαρδα κι άρχισαν ν' ανταλλάσσουν φιλικά χτυπήματα στην πλάτη και σκουντιές. Ωραίο χωρατό! Δεν είχαν ξαναδει άλλο παλαβιάρη σαν το χλομό νεαρό που στεκόταν ανάμεσά τους.

Ο μεγαλύτερος από τους ναυτικούς καθόταν κοντά στη φωτιά. Το πρόσωπό του, ρυτιδιασμένο και ηλιοψημένο, είχε το χρώμα και την υφή καρυδιού κι όλοι τον κοίταζαν με φανερό σεβασμό. Ο νεαρός συμπέρανε πως ήταν καπετάνιος – ή ακόμα και ιδιοκτήτης του πλοίου του.

«Δε θα βρεις ούτ' έναν άντρα στην Οστάνδη να σε περάσει απέναντι στο κανάλι απόψε, νεαρέ», είπε ατάραχα ο γέροντας. «Η θάλασσα είναι η αφέντρα του ναυτικού, κι απόψε είναι πιο λυσασμένη κι από παρατημένη ερωμένη. Δε θα βρεις ούτ' έναν άντρα στην Οστάνδη που θα έγερνε το κεφάλι του στον κόρφο της, με τη διάθεση που έχει σήμερα!»

Όλοι γέλασαν μ' αυτό και κάποιος κέρασε άλλη μια κανάτα μπίρα. Την πέρασαν από χέρι σε χέρι κι όλοι τους ήπιαν μια γερή γουλιά, σαν να ήθελαν να ξεπλύνουν τη σκέψη ότι θα έβγαιναν στ' ανοιχτά με τέτοιο καιρό. Ενώ όμως αυτοί γελούσαν κι έπιναν, ο καπετάνιος κοίταξε με καθάρια μάτια τον ξένο και θέλησε να μάθει περισσότερα.

«Τι υπόθεση είναι αυτή που σε στέλνει στο Λονδίνο;» ρώτησε.

«Πρόκειται για ένα ζήτημα ζωτικής σημασίας», αποκρίθηκε ο νεαρός, ξέροντας ότι του δινόταν μια μοναδική ευκαιρία. «Πρέπει οπωσδήποτε να διασχίσω απόψε το κανάλι. Χρειάζομαι έναν ψυχωμένο, έναν ατρόμητο και ριψοκίνδυνο άντρα να με πάει εκεί». Κοίταξε έναν έναν τους άντρες μέσα στο δωμάτιο, ώσπου το βλέμμα του στάθηκε ξανά πάνω στο γέρο καπετάνιο.

«Ο κίνδυνος όμως...»

«Πρέπει να διασχίσω το κανάλι απόψε».

«Θα φας το κεφάλι σου. Κανένα σκάφος δεν μπορεί να βγει από το μουράγιο με τέτοια κύματα».

«Πρέπει να διασχίσω το κανάλι απόψε», επανέλαβε εκείνος, με τόνο τόσο χαμηλό και αδιάλλακτο, ώστε οι ναυτικοί έκοψαν τα γέλια και στράφηκαν να περιεργαστούν τον λασπωμένο ξένο ανάμεσά τους. Κανείς τους δεν είχε ξαναδεί έναν άντρα να αναγγέλλει τόσο γαλήνια τον ίδιο του το θάνατο.

«Κοίτα δω», είπε τελικά ο καπετάνιος, «αν επιμένεις τόσο, τότε πρόκειται για κάτι που αξίζει για σένα πότερο απ' τη ζωή σου, γιατί η θάλασσα σίγουρα θα θεριέψει και θα σε καταπιεί – όπως σε βλέπω και με βλέπεις!»

Ο ξανθωπός νεαρός στεκόταν απαθής εκεί, με το ανοιχτόχρωμο δέρμα του σχεδόν διάφανο στη λάμψη της φωτιάς και τα μάτια του –που έμειναν σταθερά καρφωμένα σ' εκείνα του γέρου καπετάνιου– τόσο ψυχρά και άχρωμα όσο η θάλασσα το χειμώνα.

«Α... το κακό μάτι!» ψιθύρισε ο γέροντας κι έφτυσε χάμω για να το ξορκίσει.

Η βροχή μαστίγωνε τα αμπαρωμένα παράθυρα και τις πόρτες. Ένα κούτσουρο τριζοβόλησε και γκρεμίστηκε μέσα στο τζάκι, κάνοντας αρκετούς άντρες να τιναχτούν ξαφνιασμένοι. Κοί-

ταζαν νευρικά τριγύρω σαν να πίστευαν ότι εκεί μέσα είχε μπει φάντασμα, αλλά κανείς τους δε μίλησε.

Ήταν ο ξένος που έσπασε τη σιωπή. Η φωνή του ήταν απαλή και χαμηλή, αλλά δεν υπήρξε ούτε ένας στο δωμάτιο που να μην άκουσε κάθε του λέξη. «Είμαι πρόθυμος να πληρώσω πέντε χιλιάδες γαλλικές λίβρες –σε χρυσό, τώρα αμέσως– στον άντρα που θα με περάσει απέναντι απόψε».

Το σοκ ξεδιπλώθηκε στο χώρο σαν παλιρροϊκό κύμα: δεν υπήρχε ούτε ένα σκάφος δεμένο εκεί έξω που ν' άξιζε τόσα λεφτά, εκτός κι αν ήταν φορτωμένο ως τα μπούνια με τα ακριβότερα αγαθά. Με το ποσό που πρόσφερε μπορούσε κανείς ν' αγοράσει δύο σκάφη στη στιγμή.

Οι θαλασσινοί άρχισαν να πατικώσουν τον καπνό στις πίπες τους ή να κοιτάζουν προβληματισμένοι μέσα στις άδειες κούπες τους. Ο νεαρός κατάλαβε ότι σκέφτονταν τις οικογένειές τους, πόσο πλούσιες θα έκαναν τις κυράδες τους και τα παιδιά τους με τόσα λεφτά – περισσότερα απ' όσα μπορούσε να βγάλει κάποιος απ' αυτούς δουλεύοντας μια ολόκληρη ζωή. Το κλωθογύριζαν στο μυαλό τους κι αυτός τους έδωσε όσο χρόνο χρειάζονταν. Ήξερε ότι ζύγιζαν τις πιθανότητες, αξιολογούσαν την τύχη τους τον τελευταίο καιρό και σιάθμιζαν τον κίνδυνο διερωτώμενοι αν υπήρχε άνθρωπος που θα μπορούσε να διασχίσει το κανάλι απόψε και να φτάσει στην αντίπερα ακτή ζωντανός.

«Σου το λέω ξανά», έσπασε τη σιωπή ο καπετάνιος, μιλώντας λίγο πιο δυνατά απ' όσο ήταν αναγκαίο, «όποιος ανοιχτεί στο κανάλι νύχτα σαν την αποψινή είναι σαν ν' αυτοκτονεί. Μόνο ο διάβολος θα έβαζε σε τέτοιο πειρασμό ένα χριστιανό θαλασσινό – και κανένας χριστιανός δε θα πουλούσε την ψυχή του στο διάβολο για πέντε χιλιάδες λίβρες!»

Ο ωχρός νεαρός άφησε το ποτήρι του κονιάκ του στο ράφι

του τζακιού και πήγε στο μεγάλο δρύινο τραπέζι στο κέντρο του δωματίου, απ' όπου όλοι μπορούσαν να τον βλέπουν καθαρά.

«Για δέκα χιλιάδες τότε;» ρώτησε ατάραχα.

Έριξε στο τραπέζι ένα σακουλάκι που άνοιξε ξεχύνοντας το περιεχόμενό του. Οι ναυτικοί κοίταξαν άφωνοι τα νομίσματα να σκορπίζονται πάνω στο τραπέζι και να κυλούν κουδουνίζοντας στο δάπεδο.

Το Λονδίνο ήταν τυλιγμένο σ' ένα πέπλο αραιής ομίχλης.

Όταν άνοιξαν οι πόρτες του χρηματιστηρίου και τα μέλη του εισέρρευσαν για να καταλάβουν τις θέσεις τους για τις συναλλαγές της μέρας, ανάμεσά τους βρισκόταν κι ένας ωχρός νεαρός με ψυχρά γαλανά μάτια. Έβγαλε την κάπα του και την έδωσε στο θυρωρό μαζί με το μπαστούνι του με τη χρυσή λαβή. Αφού αντάλλαξε χειραψία με μερικούς συναδέλφους του, πήγε και κάθισε στη θέση του.

Επικρατούσε πανδαιμόνιο στις συναλλαγές, αφού τα βρετανικά κρατικά ομόλογα –ομόλογα χρηματοδότησης του πολέμου– προσφέρονταν με μεγάλη έκπτωση. Οι ειδήσεις από το μέτωπο ήταν δυσοίωτες. Λεγόταν ότι ο Πρώσος στρατάρχης Φον Μπλίχερ, πρίγκιπας του Βάλστατ, είχε αποκοπεί από το ιππικό του μετά την ήττα που υπέστη η στρατιά του από τους Γάλλους στο Λινί κι ότι ο Άρθουρ Γουέλσλι, δούκας του Γουέλιγγκτον, είχε καθλωθεί από τις καταρακτώδεις βροχές στο Κατρ-Μπρα, αντίκανος να ξεκολλήσει το βαρύ πυροβολικό του από τη λάσπη.

Τα πράγματα φάνταζαν άσχημα για τους συμμάχους – γιατί, αν οι Βρετανοί, υπό την ηγεσία του Γουέλσλι, έχαναν τόσο γρήγορα όσο είχαν νικηθεί οι Πρώσοι, ο Ναπολέοντας θα εδραιωνόταν και πάλι γερά στην Ευρώπη, μόλις τρεις μήνες μετά την αποδράσή του από τη νήσο Έλβα. Και τα βρετανικά ομόλογα που είχαν εκδοθεί εκ νέου για να χρηματοδοτήσουν ένα δαπανηρό

πόλεμο δε θ' άξιζαν ούτε το χαρτί πάνω στο οποίο είχαν τυπωθεί.

Αλλά ένας άντρας μέσα στην αίθουσα είχε πιο φρέσκα νέα. Ο χλομός νεαρός καθόταν ήσυχα στη θέση του, αγοράζοντας όλα τα ομόλογα που ετίθεντο προς διαπραγμάτευση. Αν η εκτίμησή του αποδεικνυόταν εσφαλμένη, θα καταστρεφόταν και αυτός και η οικογένειά του. Αλλά η εκτίμησή του βασιζόταν σε έγκυρες πληροφορίες, και οι πληροφορίες είναι δύναμη.

Στη Γάνδη είχε δει τον αγγελιαφόρο να φτάνει από το πεδίο της μάχης στο Βατερλό και να γονατίζει μπροστά σ' έναν ψηλό εύσωμο άντρα σαν να ήταν ηγεμόνας. Αυτή η μοναδική κίνηση σήμαινε ότι η πλάστιγγα της μάχης έγερνε μάλλον προς τη μεριά των Βρετανών – κι όχι των Γάλλων, όπως πίστευαν όλοι. Γιατί το όνομα εκείνου του ψηλού άντρα ήταν Λουδοβίκος-Στανίσλαος Ξαβιέ, κόμης της Προβηγκίας. Ήταν γνωστός σε όλη την Ευρώπη ως Λουδοβίκος ΙΗ', ο βασιλιάς της Γαλλίας που εκθρονίστηκε από το σφετεριστή Ναπολέοντα Βοναπάρτη όταν απέδρασε από την Έλβα πριν από εκατό μέρες.

Ωστόσο τέτοιου είδους πληροφορία είναι δύναμη μόνο αν χρησιμοποιηθεί άμεσα κι αποτελεσματικά. Αψηφώντας τον κίνδυνο της χρεοκοπίας και το φόβο του θανάτου στο διάπλου του καναλιού, ο νεαρός είχε φτάσει εδώ, στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου, λίγες μόλις ώρες πριν μαθευτεί η είδηση για την ήττα των Γάλλων στο Βατερλό. Μέσα σε μερικές ώρες λειτουργίας του χρηματιστηρίου είχε αγοράσει τόσο πολλά υποτιμημένα βρετανικά ομόλογα, ώστε είχε προσελκύσει την προσοχή πολλών.

«Καλά, τι σκαρώνει αυτός ο Εβραίος κι αγοράζει τόσα ομόλογα;» απόρησε ένας χρηματιστής απευθυνόμενος στον διπλανό του. «Δεν έμαθε τα νέα για την ήττα του Φον Μπλίχερ στο Λινί; Είναι τόσο αφελής ώστε να πιστεύει ότι μπορεί κανείς να κερδίσει τον πόλεμο με μισό στρατό;»

«Ίσως θα 'κανες καλύτερα να τον μιμηθείς, όπως έκανα κι εγώ», απάντησε απαθώς ο γνωστός του. «Έχω παρατηρήσει ότι συνήθως πέφτει μέσα».

Όταν τελικά έφτασαν στο Λονδίνο τα νέα για τη συντριβή του Ναπολέοντα στο Βατερλό, σύντομα διαδόθηκε ότι ο νεαρός σχεδόν μονοπωλούσε την αγορά ομολόγων – τα οποία είχε αγοράσει στο δέκα τοις εκατό της ονομαστικής τους αξίας.

Ο άντρας που είχε αμφισβητήσει τη σύνεση του νεαρού συναδέλφου του τον συνάντησε μονάχο του στην είσοδο του χρηματιστηρίου ένα πρωί.

«Σου το αναγνωρίζω, Ρότσιλντ*», είπε χτυπώντας τον εγκάρδια στον ώμο, «μεγαλουργησες με τα βρετανικά ομόλογα! Κυκλοφορεί η φήμη ότι κέρδισες πάνω από ένα εκατομμύριο λίρες σε λιγότερο από μία μέρα!»

«Έτσι, ε;» έκανε ο άλλος.

«Όλοι το λένε ότι εσείς οι Εβραίοι έχετε ταλέντο να μυρίζετε τις ευκαιρίες για κέρδος, γι' αυτό έχετε τόσο μεγάλες μύτες!» Ο άντρας, που είχε μια χοντρή και κατακόκκινη μύτη πολύ μεγαλύτερη από του συνομιλητή του, γέλασε με την καρδιά του. «Αλλά αυτό που πρέπει να μάθω – από πρώτο χέρι, που λένε – είναι το εξής: Ήταν σι' αλήθεια η διαίσθηση του Εβραίου; Ή ήξερες πριν απ' όλους στο Λονδίνο ότι ο Γουέλιγγκτον κρατούσε τη μάχη στο χέρι;»

«Το ήξερα», απάντησε ο Ρότσιλντ μ' ένα ψυχρό μειδίαμα.

«Το ήξερες! Μα πώς στο δαίμονα...; Σου το είπε κανένα πουλάκι;»

«Έτσι ακριβώς έγινε», αποκρίθηκε ο Ρότσιλντ.

---

* Πρόκειται για τον Νάθαν Ρότσιλντ, τριτότοκο γιο του Μάγερ Άμσερ Ρότσιλντ, πατριάρχη της οικογένειας τραπεζιτών. Σύμφωνα με μία φήμη, ο Νάθαν ήταν ο πρώτος που πληροφορήθηκε την έκβαση της μάχης στο Βατερλό, αξιοποιώντας και την οικογενειακή τους ταχυδρομική υπηρεσία. (Σ.τ.Ε.)